

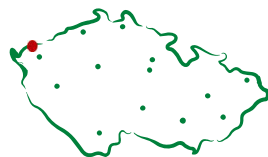

Pohled na továrnu shora

Sauersack

Text a foto: Radovan Smoň

Krušné hory, hory temné jak uhlí pod nimi. Asi nic necharakterizuje Krušné hory tak, jako hornictví. Počínaje již zmíněným uhlím, ale od nepaměti také těžbou dalších nerostných surovin, kovů, dokonce i drahokamů a polodrahokamů. Však právě proto byly hory 6. července roku 2019 zapsány na Seznam světového dědictví UNESCO pod názvem Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří.

Vydáme-li se tedy do nejvyšších partií zdejších hor, do hlubokých bažinatých lesů k Přebuzi, nemůžeme neminout nedaleko saské hranice, v nadmořské výšce 900 metrů, monumentální ruiny bývalého důlního závodu na těžbu a zpracování cínu a zbytky přilehlého zajateckého tábora z 2. světové války Sauerzack – Ro-

lava. Místo s ponurou atmosférou a temnou historií. Nutno dodat, že samotný Sauerzack nespadá přímo do zapsaných lokalit na Seznamu světového dědictví UNESCO, ale prakticky dotváří celkový pohled na hornické Krušné hory jako takové. Důlní závod Sauerzack/Rolava byl vybudován za účelem těžby a prvotního

zpracování cínové rudniny v rámci válečného úsilí třetí říše, která zde nasadila na nucené práce válečné zajatce mnoha evropských národností. Avšak historie těžby cínové rudy v této oblasti započala již v 16. století. Tehdy těžba probíhala pouze do hloubky 90 metrů. Během 1. světové války se těžba v oblasti zastavila a probíhalo jen

zkoumání a prospekce místních ložisek rud barevných kovů. Ruda byla pro výrobu válečného materiálu důležitá, ale těžba v tomto místě byla neefektivní a tak se dovážela levnější a kvalitnější ze zahraničí. Ve 20. a 30. letech těžební revír několikrát změnil majitele, aniž by bylo zahájeno dobývání. S vypuknutím druhé světové války a omezením možností dovozu rudy či surového cínu, obrátilo Německo pozornost svých plánovačů válečného hospodářství znovu k rolavským ložiskům. Od roku 1940 tu proto začala berlínská těžební společnost Zinnbergbau Sudetenland, GmbH budovat komplex hlubinného dolu a pracovního tábora pro francouzské, později hlavně sovětské válečné zajatce, ale i nuceně nasazené Poláky, Ukrajince, Řeky, Italy, Holanďany a Čechy, na jejichž nedobrovolnou dřinu důl od počátku spoléhal. Hlavní šachta byla vybudována hned v roce 1940 a sahala do hloubky 62 metrů. O rok později již dosahovala hloubky 100 metrů. V roce 1942 přibyla i úpravna rudy s nezbytnými skladovacími a odkalovacími zařízeními. Ke konci války byla hlavní šachta hluboká již 120 metrů. Těžbu zde zahájili 1. srpna 1942, ale už od počátku začínalo být jasné, že nedosáhnou předpokládaných výnosů a předpoklad, že práci zde zastanou nedobrovolní pracovníci a váleční zajatci, se ukázal jako lichý. Bylo tedy nutné najmout kvalifikované pracovníky z řad Němců a totálně nasazených Čechů. Tito pracovali většinou jako povrchoví pracovníci a řemeslníci zajišťující chod závodu. V tu dobu zde pracovalo řádově 500 – 600 zajatců, 200 pracovníků německé národnosti a Čechů jen několik desítek. Stavby pracovníků byly

Rolavský rybník

Bývalý sklad cínového koncentrátu

Objekt úpravny